

تشکیل اولین حکومت شیعی

در

شاهرود، سبزوار، نیشابور

قرن هشتم هجری

شیخ حسین

عمادی (عماد)

سرشناسه

: عمادی، حسین، ۱۳۲۶-

عنوان و نام پدید آور: تشکیل اولین حکومت شیعی در
شاهرو، سبزوار و تیشابور در قرن هشتم هجری / حسین
عمادی (عماد)

مشخصات نشر

: تهران: توانگران، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری

: ۱۳۶ ص؛ ۱۷،۵*۱۴،۵ س م.

شابک

: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۸-۳۷۶۷۶۰۰۰: ۶۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع

: شیعه -- ایران خراسان -- تاریخ

موضوع

: جنبش‌ها و قیام‌ها -- ایران -- خراسان

-- تاریخ

موضوع

: ایران -- تاریخ -- قرن ۸ ق.

رده بندی کنگره

: ۱۳۹۳ ۵ ت ۶۸۳/۲۳۹ BP

رده بندی دیویی

: ۲۹۷/۵۳۰۹۵۵۸۲

شماره کتاب شناسی ملی: ۳۷۵۲۸۰۶

عنوان: تشکیل اولین حکومت شیعی در شاهرود،

سبزوار، نیشابور در قرن هشتم هجری مولف:

شیخ حسین عمادی (عماد)

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

لیتوگرافی: فرآیند گویا

چاپ: نهضت پویا

صحافی: کوثر

ناشر: توانگران ۲۲۶۰۴۶۱۲

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۶۰۸-۷۶-۳

بها: ۶۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
ث	سخن ناشر
ح	پیشگفتار
	بخش اول
۱	موقعیت جغرافیایی شاهرود
	بخش دوم
۱۰	پیشینه اعتقادی مردم شاهرود
۱۳	۱- ورود اسلام به ایران
۱۷	۲- ورود تشیع به ایران
۲۰	۳- صدور انقلاب از ایران به جهان

۴- علل گسترش تشیع در ایران ۲۵

بخش سوم

مهمترین رویدادهای تاریخی در بیهق ۳۶

بخش چهارم

اولین رهبری نهضت سربداران شیخ خلیفه ۵۵

۱- دومین رهبری نهضت سربداران شیخ ۶۱

حسن

۲- آغاز قیام و خروج سربداران ۶۶

۳- انعکاس نهضت سربداران ۶۹

۴- ارتباط سربداران با مرکز مهم شیعه ۷۰

بخش پنجم

انتخاب اولین فرمانده عملیات ۷۳

۱- بازگشت شیخ حسن جوری به خراسان ۷۵

۲- انتخاب دومین فرمانده عملیات ۷۸

۳- نتیجه حرکت و نهضت سربداران ۸۵

بخش ششم

۸۶ فرومد وابن یمین شاعر متعهد

بخش هفتم

۹۸ شیخ عماد الدین (عماد)

۱۰۱ ۱- اظهار نظر فقها و علما درباره

شیخ عماد

۱۱۱ ۲- آرامگاه شیخ عماد

۱۱۳ فهرست اعلام و منابع

سخن ناشر

نویسنده حجت الاسلام و المسلمین شیخ حسین عمادی (عماد) یکی از روحانیون پرتلاش و مبارز بوده، که با شروع نهضت اسلامی به رهبری حضرت امام خمینی (ره) با این نهضت همراه و همگام شده است و از سال ۱۳۴۰ حضور جدی در تمام صحنه ها داشته و با ایراد سخنرانی های مکرر در سراسر کشور بر ضد رژیم پهلوی به مبارزه پرداخته است که در نتیجه این فعالیت ها کراراً به زندان و تبعید محکوم گردید، او علاوه بر حضور مؤثر در انقلاب اسلامی بعد از پیروزی انقلاب نیز نقش مهمی در صحنه های مختلف، در داخل و خارج و در مأموریت های تبلیغی و ارشادی ایفا کرده و

نقش مؤثر در جریان سرکوب ضد انقلاب و
چریک های فدایی مارکسیست، در منطقه گنبد
کاووس و تثبیت انقلاب اسلامی در آن منطقه
داشته است.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی خاطرات معظم له را
در سال ۱۳۷۵ گردآوری و در سال ۱۳۸۸ به
زیور چاپ آراسته نمود؛ می توان برای کسب
اطلاعات بیشتر به سایت گوگل مراجعه کرد.

پیشگفتار

انگیزه تهیه این اثر، که برگزیده تاریخ اسلام و تاریخ فرهنگ ایران در قسمتی از خاک ایران (خراسان غربی) و تشکیل اولین حکومت علوی است، برای علاقه مندان به تاریخ و چگونگی ورود تشیع به ایران می باشد، پیگیری نمود، تا نسل امروز با گذشته، عالمان، شاعران، مبارزان و مدافعان حریم تشیع آشنایی پیدا کنند، آشنایی با جنبش عمیق مردمی و دینی سربداران، رهبران آزاده، آگاه، مردم دوست و متدین خطّه خراسان غربی که منجر به تشکیل اولین دولت مستقل ملی و شیعه مذهبی ایرانی شد، از نظر تاریخی مهمترین جنبش آزادی بخش خاورمیانه در قرن هشتم هجری (چهار دهم میلادی)

است. این جنبش برای اولین بار بر ضد فرمانروایان بیگانه و غارتگر مغول در ایران به وقوع پیوسته است.

این حرکت پر شور اجتماعی که از قشر پایین اجتماعی روستایی ریشه گرفته بود، به استیلای استعمارگران قوم وحشی تاتار (که یکصد و بیست سال با بهره کشی توان فرسا بر مردم ایران حکومت کردند) پایان بخشید و حکومتی را که مورد توجه عموم ایرانیان، یعنی پیروان مذهب دوازده امامی بود پایه گذاری کرد و نزدیک به نیم قرن دوام یافت. قرن هشتم هجری قرن جنبش های فکری و سیاسی و دینی ایرانیان بر ضد بیگانگان، یکی از دوران های بسیار پر تحرك ایرانیان است، که از ویژگی های خاص اعتقاد به تشیع علوی و پیروی از آل علی (دوازده

امامي) برخاسته بود، آغاز شد. تردیدي نیست که آگاهی هر ایرانی به ویژه جوانان به این گونه وقایع هیجان انگیز، فوائد فراوانی در بر خواهد داشت، به آنان شخصیت، ابهت، بیداری، هشیاری، شور و غرور همگانی می بخشد و از این طریق خواهند دانست، که این میراث گرانها یعنی استقلال فکری، فرهنگی، زبانی و دینی به رایگان به دست نیامده و آسان به دست آنان نرسیده است، آنگاه با اعتقاد و ایمان به آن می نگرند و در نگهداری آن از دل و جان می کوشند و در موقع ضرورت از بذل جان و مال در راه استقلال فکری و سیاسی و حفظ کشور دریغ نخواهند کرد.^۱ ذکر این نکته لازم است که بعضی تصور نکنند که سریال

^۱ - تاریخ جنبش سرنگاران صفحات ۱۴-۱۱

سربداران منتشر شد، دیگر نیازی به این پژوهش نیست و به چند انگیزه لازم به نظر رسید:

۱- این حرکت در منطقه بیهق رخ داد ولی در سریال، جریان منحصر به شهر سبزوار بود و نامی از بیهق و گستردگی آن برده نشده بود که خود، تحریفی در مکان انجام گرفته است و هم اکنون مزار شیخ خلیفه و شیخ حسن جوری و این یمین در منطقه فیروزآباد شاهرود می باشد.

۲- نویسندگان تاریخ جنبش سربداران - که خود پیشنهاد مجموعه سربداران را به صدا و سیما می جمهوری اسلامی داده و سناریوی آن را ارائه نموده است - بشدت ناراحت است، چرا که فرازهای این سریال، صحنه زندگانی پر جوش و خروش شیخ خلیفه مازندرانی نخستین رهبر

تیز بین و مردم گرای جنبش سربداران و گفت و شنود آموزنده، سازنده و قیام مهر انگیز او با عارفان خود از مازندران تا سبزوار به ویژه خانقاه شیخ بالوی زاهد در آمل و خانقاه شیخ علاء الدوله سمنانی در صوفی آباد سمنان و خانقاه خواجه غیاث الدین هبه الله حموی در بحر آباد جوین شاهرود^۱ و ورودش به سبزوار و

^۱ - تاسیس خانقاه و ایجاد آن و تصوف ایرانی در خراسان بزرگ یعنی خراسان (غربی) در کومش و ماورالنهر پدیدار گردیده که شیخ علاءالدوله سمنانی شیخ ابوالحسن خرقانی شیخ ابوسعید ابوخیر و خواجه غیاث الدین هبه الله حموی هم در این ناحیه بودند که انگیزه بوجود آمدن تصوف و کمال مطلوب صوفیانی دست شستن از امور دنیوی و زهد و (فنا) و در نتیجه دور شدن از زندگی فعال است بوده. برخی از طریقه ها تصوف را بیشتر وقتها منعکس کننده نارضائی آشکار مردم از حرص و ثروت و زندگی مشحون از گناه بزرگان و ثروت اندوزان بود و این اعتراض آشکار و گاهی هم اعتراض برضد مظالم فرمانروایان بصورت عقاید تصوف در می آمده. در فاصله قرنهای پنجم تا نهم هجری نفوذ تصوف بیش از پیش در ایران رایج بوده. ویرانی کشور و فقر فلاکت عامه مردم، پس از هجوم سلجوقیان در قرن

مسکن گزیدن در مسجد جامع و گرد آمدن
مريدان به گرد او و اقدامات آشکار و پنهان براي
نيل به مقاصد عالي اجتماعي و ديني و هم چنين

پنجم و غزان در قرن ششم و مغولان در قرن هفتم و لشکريان تيمور در آستانه قرن
هشتم و نهم به رواج نظريه بدبينانه تصوف نسبت به زندگي جسماني و جهاني
کمک کرد و دست شستن و دوري از امور دنيوي و فعاليت اجتماعي و فقر اختياري تا
اندازه اي موثر واقع شد. در اين دوره خانقاه هاي پراکنده درويشان و صوفيان با
طريقه هاي مختلف انتشار و وسيع يافت. طريقه تصوف در باره تزکيه نفس و امساک
در استفاده از لذات دنيوي به تبليغ عدم مقاومت در برابر زور و صبر و فرمانبرداري
توده مردم در برابر بيگانه مبدل ساخت و بي سبب نبود که سرمايه داران و
فرمانروايان بيگانه حامی جدی طريقت هاي درويشي بودند. با اين وصف توده مردم
مخالفت و اعتراض ايشان از تحمل زور و ظلم و ستم و اسارت بردگي دولت ايلخان
مغول بجان آمده بود و به تصوف که آميختگي پرتحرک از مذهب يعني تشيع
و عرفاني که مبارزه با ستم پيشگان داشت گرايش پيدا کردند و بهمان شيخ و عارف و
صوفي که بمقابله با ظلم برخاسته است يعني شيخ خليفه و شيخ حسن جوړي کشاند
و نهضت سربداران را بوجود آورد. (تاريخ جنبش سربداران صص ۱۳-۱۴) و نهضت
سربداران ص ۱۴)

پیوستن شیخ حسن جوری، دومین رهبر جنبش
سربداران، به جرگه شاگردان و مریدان شیخ
خلیفه و بالاخره وصایای پنهانی او برای ادامه
کار نهضت - در صورت کشته شدن - و نام
نویسی پنهانی از هواداران شیخ خلیفه در
سبزوار و روستای اطراف جهت آماده کردن
افراد سپاه به منظور مقابله با مرتجعان فکری در
خراسان و عمال بی انصاف مغول و حامیان
منفعت طلب آنان در این منطقه و معرفی مسبب
اصلی شهادت این آزاد مرد روشن فکر به کلی
حذف شده است و صحنه نمایش داده شده، از
نظر تاریخی و زمانی و مکانی، دچار تحریف ها
و اختلاف های فاحش و غیر قابل پخش گردیده و
در این تحقیق به تمام این موارد توجه شده است.

۳- سریال در گذر زمان به فراموشی سپرده
می شود و اگر در حافظه زمان بماند يك شبهي
از آن خواهد بود، غیر از نگارش است که
بصورت يك سند زنده در تاریخ خواهد ماند و
قابل مراجعه و استناد خواهد بود.^۱

امید است این مختصر مورد توجه حضرت ولي
عصر (عج) قرار گیرد.

تهران حسین عمادي (عماد)

^۱ - این سریال توسط محمد علی نجفی کارگردانی شد در تاریخ ۱۳۶۲/۱۲/۷ از سیمای جمهوری
اسلامی ایران در ۱۷ قسمت پخش گردید و مورد استقبال عموم مردم قرار گرفت.